

Seminaari alkuperän hallinnasta

Luxemburg, 1.2.2005

Sisältö

1. PEFC:n alkuperän hallinnan standardin peruseriaatteet
2. Alkuperän hallintaprosessi – prosenttimenetelmä
3. Hallintajärjestelmävaatimukset
4. Alkuperän hallinnan sertifiointin yhteys tuotemerkintäsääntöihin
5. Raaka-aine kiistanalaisista lähteistä
6. Pienet ja keskisuuret yritykset sekä usean toimipisteen / ryhmän sertifiointi
7. Lisäohjeita alkuperän hallinnalle
8. Sertifiointi- ja akkreditointivaatimukset
9. Toteutusnäkökohtia, alkuperän hallinnan standardin yhteys itsenäisiin järjestelmiin
10. Muut asiat

Syyt alkuperän hallinnan kansainvälisen standardin laadinnalle

- PEFC:n neuvosto viittasi siihen asiakirjoissaan (hyväksytty 2002)
- Riittävästi kokemusta kokonaisvaltaisen ja hyvin jäsennellyn asiakirjan laatimiseksi
- Erilaisten kansallisten standardien ja käytäntöjen yhdenmukaistaminen
- Alkuperän hallinta itsenäiseksi tuotemerkkien käytöstä (väittämistä) niitä kansallisia järjestelmiä varten joilla on omat tuoteleimansa ja väittämänsä
- Alkuperän hallinnan sertifiointin kustannustehokkuus pienissä ja keskisuurissa yrityksissä

Osallistuminen ja läpinäkyvyys alkuperän hallinnan kehittämisessä

Selvät säännöt ja menettelytavat

Alkuperän hallinnan työryhmä ja johtoryhmä keskustelivat ja hyväksyivät etukäteen menettelytavat, aikataulun ja peruseriaatteet alkuperän hallinnan kehittämiseksi.

Laaja lausuntokierros

Kolme versiota alkuperän hallinta -dokumentista jaettiin PEFC:n jäsenille, sertifiointielimille ja muille osapuolille. Prosessi oli avoin kaikille asiasta kiinnostuneille internetin ja lehdistötiedotteiden välityksellä.

Läpinäkyvyys

Luonnosasiakirjat julkaistiin internetissä. Kaikki kommentit tallennettiin ja käsiteltiin.

Kv. hyväksyntä

Lopullisen asiakirjan hyväksyi PEFC:n yleiskokous, johon kuuluu edustajia PEFC:n 29 jäsenmaasta.

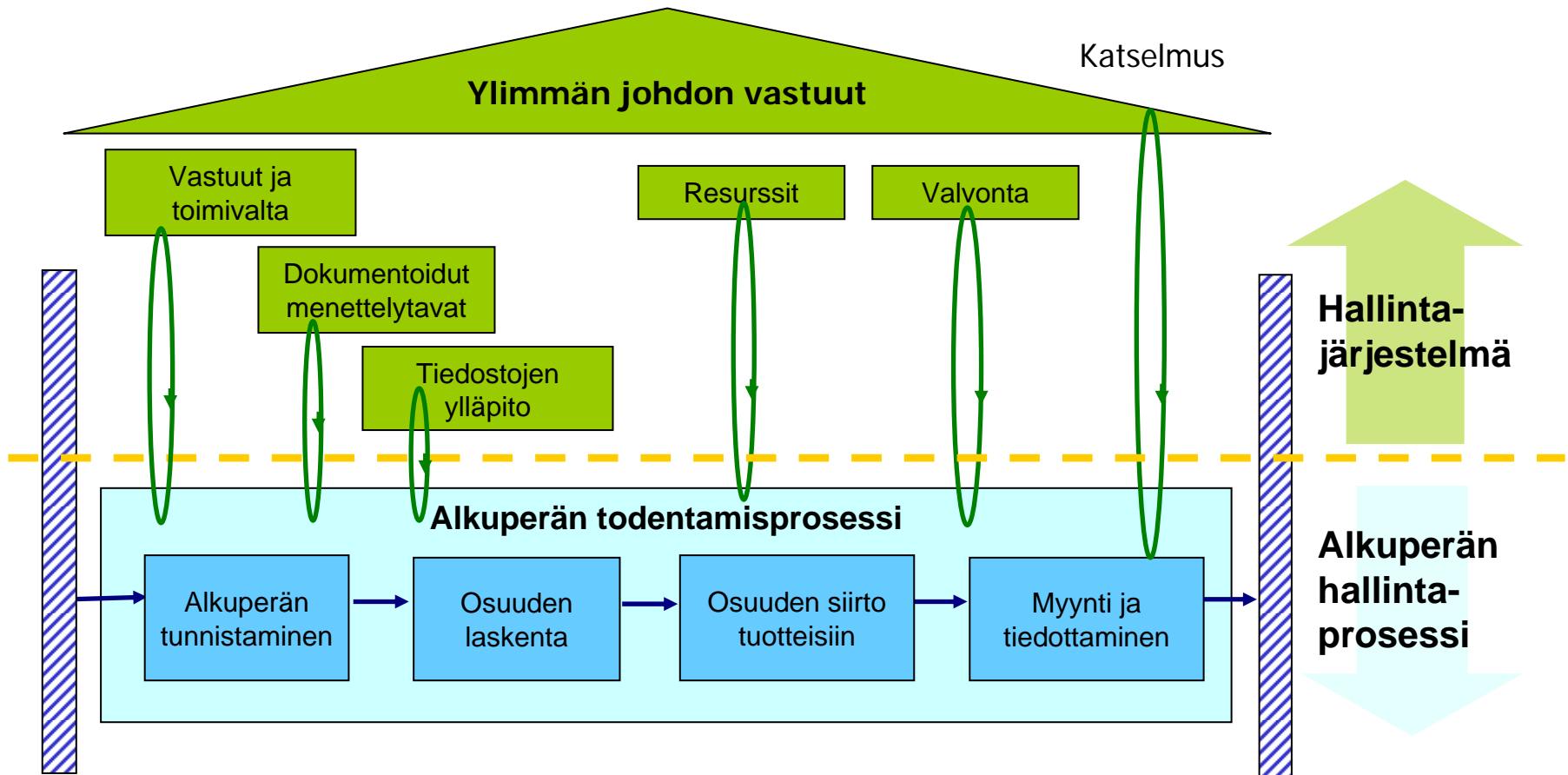
PEFC:n alkuperän hallinnan standardin peruseriaatteet

Kansainvälinen alkuperän hallinnan standardi

- Alkuperän hallintaa ymmärretään **prosessiksi jota tukee hallintajärjestelmän vähimmäiselementit.**
- Pääasiakirjan tulee sisältää **kaikki vaatimukset** määritellyssä laajuudessa
 - Pääasiakirjojen tulee luetella kaikki pakolliset vaatimukset siinä laajuudessa, että kysymykseen "miten jäljittää alkuperä" voidaan vastata; liitteet tai oheisasiakirjat käsittelevät vain näiden vaatimusten toteutusnäkökohtia eri tilanteissa.
- Väittämien takana olevan alkuperän erittely (eli mitä tarkoittaa "sertifioitu") kuten kyseinen (PEFC:iin kuuluva tai kuulumaton) metsäsertifiointijärjestelmä sen määrittelee

Alkuperän hallinnan malli

Pääasiakirjan yhteys muihin asiakirjoihin ja standardeihin

Alkuperän hallinnan pääasiakirja

"Kuinka jäljittää alkuperä"

Vapaa-
ehtoinen

+

Alkuperän määritelmä

"Mikä on alkuperä"

+

Tuotemerkkien käytön säännöt

+

Sertifiointielinten vaatimukset

+

Akkreditointielinten vaatimukset

Alkuperän hallinnan toteutus
sertifioitu alkuperä -väittämän kanssa

Alkuperän hallinnan toteutus
tuotteeseen laitettavien tuotemerkkien avulla

Toteutetun alkuperän hallinnan, käytettyjen väittämien ja tuotemerkkien **sertifiointi kolmannen osapuolen (akkreditoitu)** toimesta

Esimerkki pääasiakirjan käytöstä – ”sertifioitu raaka-aine” määritelty itsenäisesti eri järjestelmissä

Alkuperän hallinnan pääasiakirja

”Kuinka jäljittää alkuperä”

+

PEFC:n neuvoston määritelmä ”sertifioidulle” raaka-aineelle

”Kaikki järjestelmät hyväksytyt”

+

Q-tuotemerkin määritelmä ”sertifioidulle raaka-aineelle”

”Vain Q-tuotemerkillä sertifioidut metsät hyväksytään”

+

CSA-tuotemerkin määritelmä ”sertifioidulle raaka-aineelle”

”Vain CSA-sertifioidut metsät hyväksytään”

Yritys voi käyttää **PEFC-logoa** ja PEFC:n väittämiä

Yritys voi käyttää **Q-tuotemerkkiä** sekä **PEFC-logoa** (Q-tuotemerkkijärjestelmä on PEFC:n hyväksymä)

Yritys voi käyttää vain **CSA-logoa** (CSA ei ole vielä PEFC:n hyväksymä)

Alkuperän hallinnan kansainvälinen standardi – rakenne

Rakenne

- Esipuhe, johdanto
- Osa 1: Yleistä (laajuus, viittaukset, määritelmät)
- Osa 2: Alkuperän hallintaprosessin vaatimukset – fyysinen erilläänpito
- Osa 3: Alkuperän hallintaprosessin vaatimukset – prosenttimenetelmä
- Osa 4: Hallintajärjestelmän vähimmäisvaatimukset

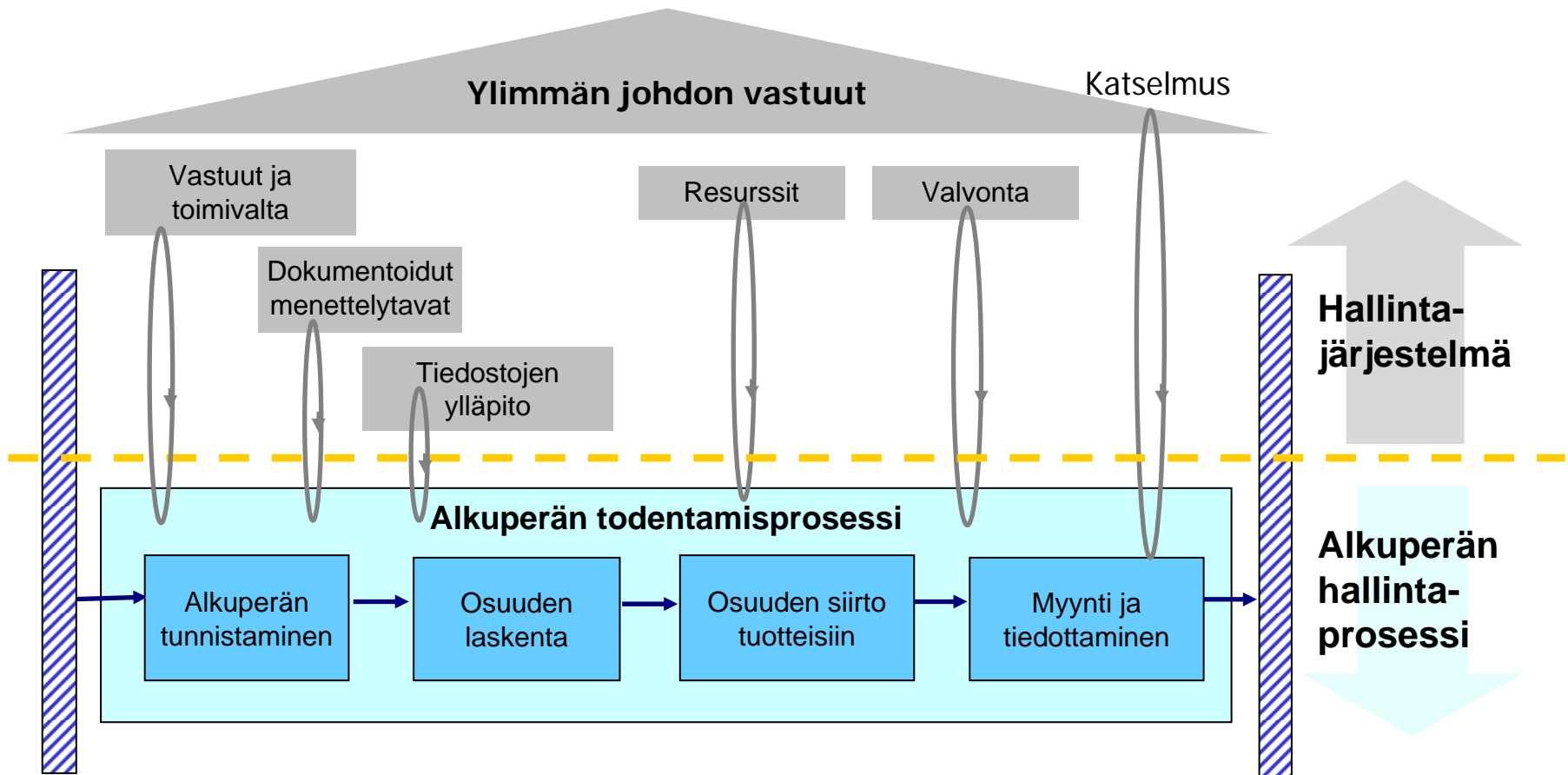
Viisi liitettä

Liite 1: PEFC:n määritelmä alkuperälle, **Liite 2:** Toteutus ISO 9001 -järjestelmässä, **Liite 3:** Toteutus ISO 14001 -järjestelmässä, **Liite 4:** Usean toimipisteen organisaatio (ml. ryhmäsertifiointi), **Liite 5:** Ohjeita prosenttiosuuksien laskentaan

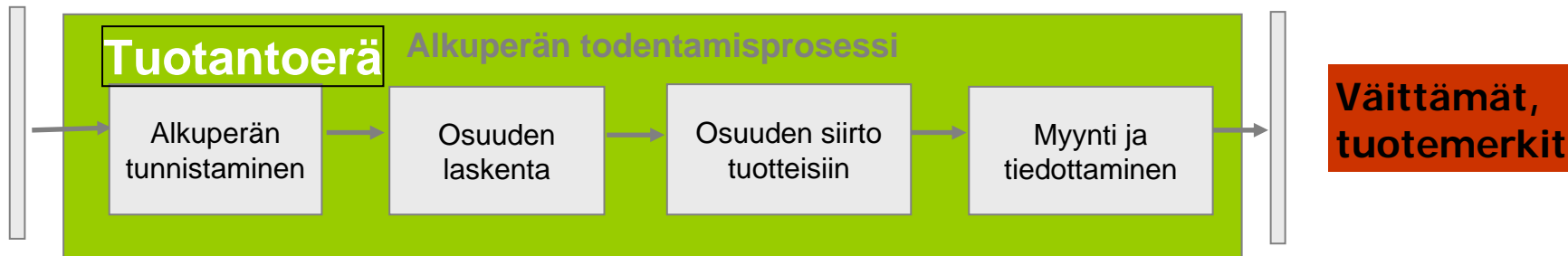
Alkuperän hallintaprosessi – prosenttimenetelmä

Alkuperän hallinnan malli – prosenttimenetelmä

Alkuperän hallintaprosessi – tuotantoerän määritelmä

- **Alkuperän hallintaprosessi toteutetaan tuotantoerittäin, ts. prosenttiosuus lasketaan ja väittämät esitetään tuotantoerälle**

Tuotantoerän määritelmä

Yrityksen tulee määrittää tuotantoerä noudattaen alkuperän hallinnan sääntöjä/kriteerejä.

Tuotantoerän määritelmän kriteerit:

- a) Sisältö
- b) Aika
- c) Tuotantopaikka

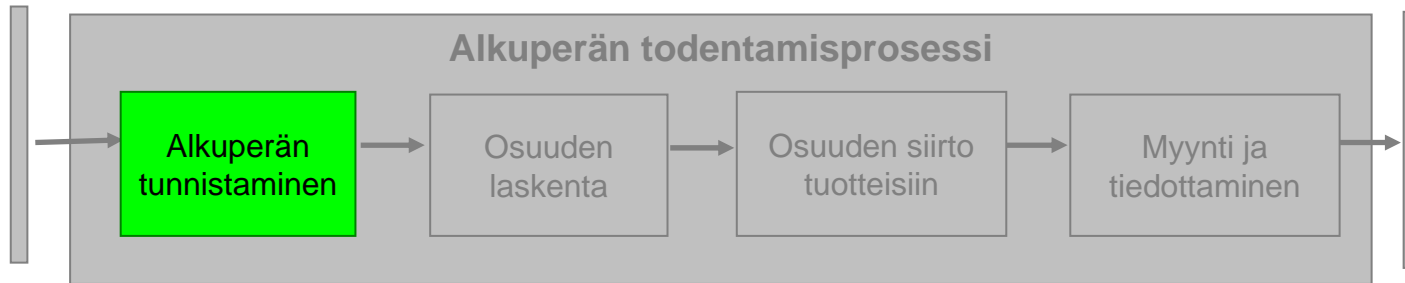
Erän oikean määritelmän tulisi varmistaa, että väittämiä ei tehdä tuotteista, jotka ilmeisesti eivät sisällä sertifioitua raaka-ainetta (esim. ostetaan sertifioitua kuusta mutta myydään sertifioitua mäntyä.)

(Tuotantoerä voi sisältää yhden tuotteen tai tuoteryhmän, joka **koostuu samasta raaka-aineesta** ja joka on tuotettu **yhdessä tuotantopaikassa** määriteltynä ajanjaksona joka ei ylitä kolmea kuukautta)

Tuotantoerän määritelmä

Tuotteet	Raaka-aineet	Tuotantoerä alkuperän hallinnassa
Kuusisahatavara A	Kuusitukit	Kuusituotteet
Kuusisahatavara B		
Kuusisahatavara C		
Kuusihake		
Mäntysahatavara A	Mäntytukit	Mänty tuotteet
Mäntysahatavara B		
Mäntysahatavara C		
Mäntyhake		

Raaka-aineen alkuperän tunnistaminen

Organisaation tulee tunnista joka toimituksesta:

- toimittaja
- määrä
- päivämäärä
- raaka-aineen alkuperä (kategoria), mukaan lukien sertifioidun raaka-aineen prosenttiosuus).

PEFC:n neuvoston määritelmä raaka-aineen alkuperälle (Liite 1)

Tämä määritelmä viittaa ainoastaan organisaation PEFC-sertifioituja tuotteita ja raaka-ainetta koskeviin väittämiin:

- **Sertifioitu raaka-aine**

Puuraaka-aine,

- jonka toimittajalla on PEFC:n tunnustama metsä- tai alkuperän hallinnan sertifikaatti (tai asiakirja joka todistaa osallistumisen ryhmä- tai alueelliseen sertifiointiin)
- jonka toimittajalla ei ole tuollaista sertifikaattia mutta joka ei alkuperäistä pakkausta ja välittää edelleen oman toimittajansa ilmoittaman tuotteen sertifiointiaseman

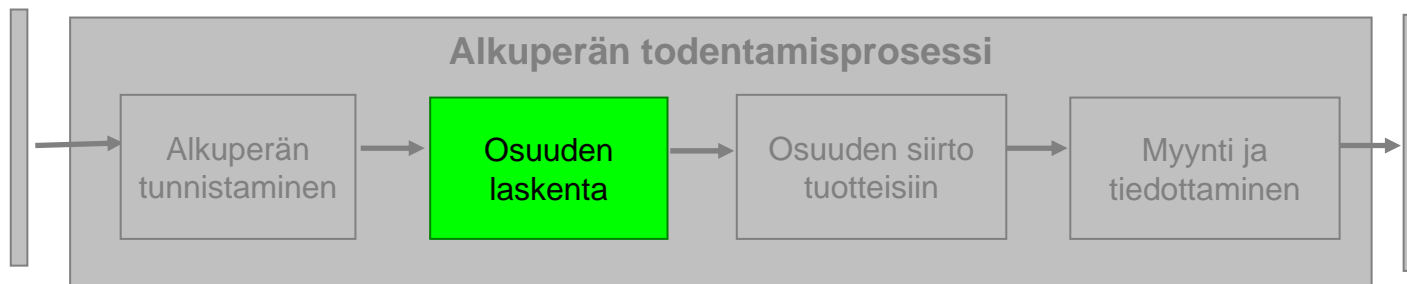
Neutraali raaka-aine

Ei-puupohjainen raaka-aine ja kierrätetty puu ja kuitu

- **Muu raaka-aine**

Muu raaka-aine kuin sertifioitu tai neutraali

Sertifioidun prosenttiosuuden laskenta

$$P_c \text{ [%]} = \frac{V_c}{V_c + V_o} \times 100 \%$$

jossa

P_c ... alkuperän hallinnan väittämän mukaisen raaka-aineen prosenttiosuus, eli sertifioidun raaka-aineen osuus

$$V_t = V_c + V_n + V_o$$

V_c ... alkuperän hallinnan väittämän mukainen raaka-aine, eli sertifioitu raaka-aine

V_n ... neutraali raaka-aine

V_o ... muu raaka-aine

V_t ... raaka-aine yhteensä

Sertifioidun prosenttiosuuden laskenta

Prosenttiosuus tulee **laskea tuotantoerälle.**

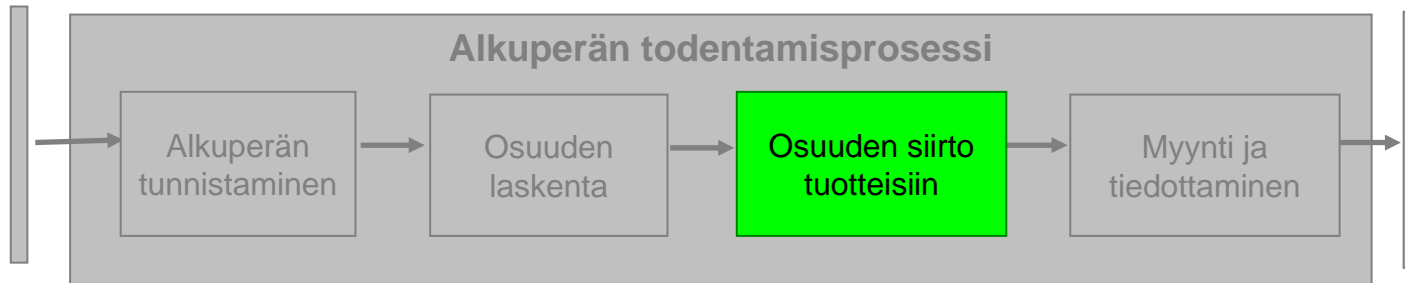
- Laskenta perustuu **samaan mittayksikköön**
- Vain toimittajan ilmoittama sertifiointiosuus otetaan mukaan laskentakaavaan **sertifioituna raaka-aineena**
- Laskennassa voidaan käyttää **prosenttiosuutta sellaisenaan tai liukuvaa keskiarvoprosenttia**

Tietyn tuotantoerän prosenttiosuus sellaisenaan lasketaan tiettyyn tuotantoerään sisältyvän raaka-aineen perusteella, eli organisaation tulee tietää sertifioidun ja muun raaka-aineen määrä ennen kuin tuotantoerän tuotteita myydään tai siirretään.

Esimerkki 3 kk:n liukuvan keskiarvon laskennasta

Kk:n pituisen laskentajakson järjestysnumero	Sertifioidun raaka-aineen määrä	Muun raaka-aineen määrä	Edellisen 3 kk:n sertifioidun raaka-aineen määrä	Edellisen 3 kk:n muun raaka-aineen määrä	3 kk:n liukuva keskiarvoprosentti
	V_c	V_o	$V_{c(3)}$	$V_{o(3)}$	$P_{c(3)}$
	m ³	m ³	m ³	m ³	%
1	1 100	9 000	1 100	9 000	10,89
2	1 200	9 000	2 300	18 000	11,33
3	1 300	9 000	3 600	27 000	11,76
4	1 400	9 000	3 900	27 000	12,62
5	1 500	9 000	4 200	27 000	13,46

Lasketun osuuden siirto tuotteisiin

Vaatimukset prosenttiosuuden siirrolle tuotantoerän tuotteisiin määrittävät tuotantoerän **sertifiointiprosentin jakautumisen siihen kuuluville tuotteille.**

Lasketun osuuden siirto tuotteisiin

Alkuperän hallinnan standardi tarjoaa kaksi vaihtoehtoa

1 Keskiarvoprosentti

Tuotantoerä
100 t ($P_c = 85\%$)

30 t (85 %)

30 t (85 %)

40 t (85 %)

100 t ($P_c = 85\%$)

2 Määrän hyvitys

Tuotantoerä
100 t ($P_c = 85\%$)

85 t (100 %)

15 t (0 %)

100 t ($P_c = 85\%$)

Lasketun osuuden siirto tuotteisiin

Kk:n pituisen laskentakajson järjestysnumero	3 kk:n liukuva keskiarvoprosentti	Tuotantorän koko tuotantomäärä	Sertifioitujen tuotteiden tilavuus / sertifioidun raaka-aineen osuus tuotteessa			
			Keskimääräisen osuuden -menetelmä		Määrän hyvitys -menetelmä	
	$P_{c(3)}$	V_{pb}	$V_{cp(3)}$	$V_{c-\%}$	V_{cp}	$V_{c-\%}$
	%	m ³	m ³	%	m ³	%
1	10,89	7 070				
2	11,33	6 120	6 120	10,89	666,0	100
3	11,76	6 180	6 180	11,33	700,2	100
4	12,62	6 240	6 240	11,76	733,8	100
5	13,46	6 300	6 300	12,62	795,0	100

Määrän hyvitys -menetelmä: sertifiointiosuuden jakaminen tuotantoerän tuotteiden välillä

Luku 3.4.2.2: Organisaatio, joka (i) **ei kykene määrittelemään yhtä mittayksikköä kaikille** tuotantoerän tuotteille tai (ii) sisällyttää tuotantoeräänsä **tuotteita joilla on erisuuria käyttösuhteita**, tulee siirtää **eriävien tuotteiden sertifiointiprosentit määrän hyvitys -tilille erikseen.**

Määrän hyvitys -menetelmä: sertifiointiosuuden jakaminen tuotantoerän tuotteiden välillä

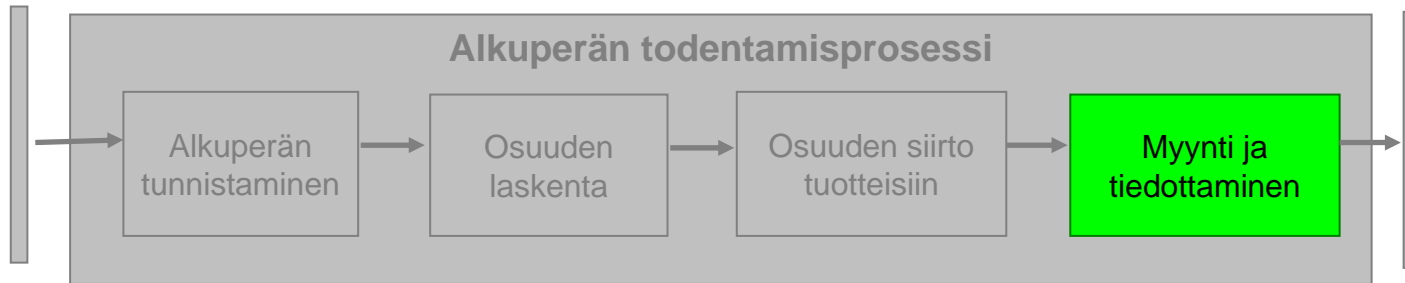
Tuotantoerän tuotteet	Tuotanto		Sertifiointi-prosentti	Määrän hyvitys	Määrän hyvityksen jako
	Yks.	Määrä			
Kuusisahatavara A	m ³	3 000	11,76	733,8 m ³	733,8 m ³
Kuusisahatavara B	m ³	1 000			0 m ³
Kuusisahatavara C	m ³	2 240			0 m ³
Kuusihake	t	1 067		125,5 t	125,5 t

Tuotantoerän tuotteet	Tuotanto		Sertifiointi-prosentti	Määrän hyvitys	Määrän hyvityksen jako	Määrän hyvityksen jako (myynti-yksiköissä)
	Yks.	Määrä				
Kuusisahatavara A	m ³	3 000	11,76	1 027,8 m ³	733,8 m ³	733,8 m ³
Kuusisahatavara B	m ³	1 000			0 m ³	
Kuusisahatavara C	m ³	2 240			0 m ³	
Kuusihake	m ³	2 500		125,5 t	125,5 t	

Määrän hyvityksen kertyminen – määrän hyvitys -tili

Kk:n pituisen laskenta- jakson järjestysnumero	Tuotantoerän hyvitetty määrä	Määrän hyvitys -tili	Maksimihyvitystili	Käytetyt hyvitykset
	m ³	m ³	m ³	m ³
1	0,00	0,00	0,00	0
2	7,78	7,78	7,78	0
3	8,17	15,95	15,95	0
4	8,56	24,51	24,51	0
5	9,28	33,79	33,79	0
6	9,99	43,78	43,78	0
7	10,70	54,48	54,48	0
8	11,41	65,89	65,89	0
9	12,12	78,01	78,01	0
10	12,84	90,85	90,85	0
11	13,54	104,39	104,39	0
12	16,32	120,71	120,71	0
13	15,33	136,04	136,04	0
14	16,54	144,80	144,80	5
15	8,05	144,68 (147,85)	144,68	10
16	8,05	142,73	144,17	50

Alkuperän hallintaprosessi – tuotteiden myynti ja tiedottaminen

- a) Tuotteisiin liitettävän tieto (ml. tieto sertifioidusta raaka-aineesta)
- b) Yhteys tuotemerkkisääntöihin

Jos organisaatio käyttää logoa, käytön tuotteessa ja liiteasiakirjoissa tulee noudattaa tuotemerkin omistajan sääntöjä.

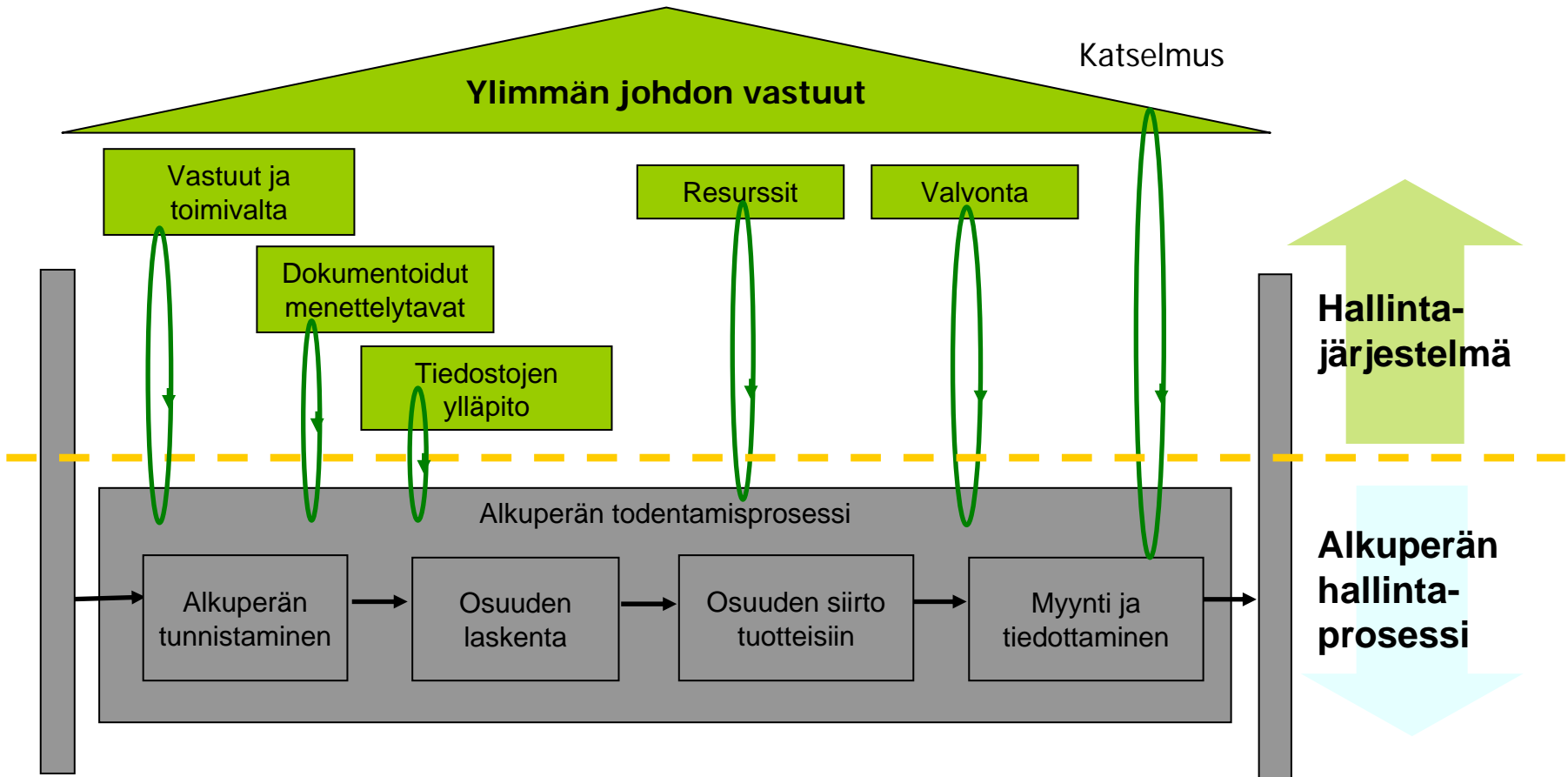
Alkuperän hallinnan hallintajärjestelmävaatimukset

Hallintajärjestelmävaatimukset

- Hallintajärjestelmä varmistaa alkuperän hallintaprosessin oikean toteutuksen ja ylläpidon
- Hallintajärjestelmävaatimukset keskittyvät alkuperän hallintaprosessiin muttei organisaation muihin prosesseihin
- Hallintajärjestelmävaatimukset voidaan täyttää käyttämällä organisaation laadun (ISO 9001) tai ympäristön (ISO 14001) hallintajärjestelmää

Hallintajärjestelmävaatimukset

Johdon vastuut

- Organisaation ylimmän johdon sitoutuminen
- Organisaation ylimmän johdon jäsen jolla kokonaisvastuu alkuperäketjun hallinnasta
- Organisaation ylimmän johdon tekemät säännölliset alkuperäketjun hallinnan katselmukset

Vastuut ja toimivalta

Organisaation tulee nimetä alkuperäketjun hallinnan toimeenpanon ja ylläpidon suorituksesta vastaava henkilöstö:

- raaka-aineen hankinta ja alkuperän tunnistaminen
- fyysinen erilläänpito tai prosenttiosuuden laskenta ja siirto tuotteisiin
- tuotteiden myynti ja tuotemerkintä
- tiedostojen ylläpito
- sisäiset auditoinnit ja poikkeamien valvonta

Huom. Ylläkuvatut alkuperäketjun hallinnan vastuut ja toimivalta voidaan myöntää samalle henkilölle/samoille henkilöille.

Dokumentoidut menettelytavat

Organisaation alkuperäketjun hallinnan menettelytapojen tulee olla dokumentoitu. Alkuperäketjun hallintadokumenttien tulee pitää sisällään ainakin seuraavat asiat:

- tuotantoprosessin raaka-ainevirran kuvaus

Puuvirtojen kuvauksen tulee kattaa tuotantoprosessin sisääntuleva ja ulosmenevä materiaali sekä muodostaa perusta tuotantoerän määrittelylle

- organisaation rakenne, vastuut ja toimivalta alkuperäketjun hallinnan osalta
- alkuperäketjun hallintaprosessin menettelytavat, jotka kattavat kaikki PEFC-standardissa kuvatut vaatimukset

Tiedostojen ylläpito

Tiedostojen ylläpidon tulee tuottaa todisteita alkuperän todentamisen vaatimustenmukaisuudesta:

- tiedostot kaikista toimittajista mukaan lukien tieto sertifioidun raaka-aineen toimittajalle asetetut vaatimukset täyttyvät (alkuperän hallinnan sertifikaatti)
- tiedostot kaikesta ostetusta raaka-aineesta mukaan lukien sen alkuperä
- tiedostot kaikista myydyistä (alkuperän hallinnan alaisista) tuotteista ja niiden väitetystä alkuperästä
- tiedostot sisäisistä auditoinneista, poikkeamista ja korjaavista toimenpiteistä

Henkilöstö

Kaikkien niiden henkilöstön jäsenten, joiden työ vaikuttaa alkuperäketjun hallinnan toimeenpanoon ja ylläpitoon, tulee olla päteviä asianmukaisen ohjeistuksen, koulutuksen, taitojen ja kokemuksen perusteella.

Huom.: Tämä vaatimus kattaa vain alkuperän hallintavaatimukseen liittyviä vastuita.

Tekniset tilat

Organisaation tulee järjestää ja ylläpitää tarvittavat tekniset tilat ja muut olosuhteet alkuperäketjun hallinnan tehoavaksi toimeenpanoksi ja ylläpitämiseksi.

Tarkastus ja valvonta

Organisaation tulee järjestää sisäisiä auditointeja kattuen kaikki alkuperän hallinnan vaatimukset.

Organisaation ylimmän johdon tulee katselmoida sisäisen auditoinnin raportti

Alkuperän hallinnan sertifiointin yhteys tuotemerkintäsääntöihin

Alkuperän hallinnan sertifiointin yhteys tuotemerkintäsääntöihin

Alkuperän hallinta (Liiteasiakirja 4)

PEFC-sertifioitujen tuotteiden tunnistaminen ja sertifioidun raaka-aineen osuus (%)

Alkuperän hallinnan eri menetelmien käyttö

PEFC:n tuotemerkintä (Liiteasiakirja 5)

Tuotteiden tunnistaminen, joihin voidaan liittää PEFC:n logo:

- sertifioidun raaka-aineen osuus (%) sertifioiduissa tuotteissa
- käytetty alkuperän hallinnan menetelmä

PEFC:n logon käytön vaatimukset (väittämät, värit ym.)

PEFC:n logon käyttöön liittyvät PEFC:n neuvoston väittämät

Väittämät	Sertifioidun raaka- aineen osuus	Käytetty alkuperän hallinnan menetelmä
Kestävästi hoidetuista metsistä	100 %	Fyysinen erilläänpito (myös ed. vaiheissa)
Edistää kestävä metsätaloutta	70-100 %	Fyysinen erilläänpito Prosenttimenetelmä

Alkuperän hallinnan sertifiointin yhteys tuotemerkkisääntöihin

Alkuperän hallinnan sääntöjen erottaminen tuotemerkkisäännöistä mahdollistaa, että yritykset voivat:

- myydä sertifioituja tuotteita ilman PEFC:n tuotemerkkiä
- ilmoittaa sertifioidun raaka-aineen osuuden (%) sertifioiduissa tuotteissa ilman minimiprosenttia (70 %:n minimiprosentti koskee vain PEFC-tuotemerkintää)

Samaan aikaan jos yritys päättää käyttää PEFC:n logoa (tuotteissa tai niiden ohessa), niin PEFC:n vaatimukset PEFC:n logon käytölle tulevat alkuperän hallinnan osaksi, ja sertifiointielin tarkastaa vaatimustenmukaisuuden.

Raaka-aine kiistanalaisista lähteistä

Raaka-aine kiistanalaisista lähteistä

PEFC:n neuvosto on päättänyt, että alkuperän hallinta tuottaa vakuutukset siitä, että PEFC-sertifioidut tuotteet eivät sisällä raaka-ainetta kiistanalaisista lähteistä.

PEFC:n neuvoston kiistanalaisten lähteiden määritelmä:

”Laiton tai luvaton korjuu.”

”Huom. Laitonta ja luvatonta korjuuta on esimerkiksi korjuu lailla suojelluilla ja virallisiin suojeluohjelmiin kuuluvilla metsäalueilla ilman viranomaisten lupaa.”

Alkuperän hallinnan vaatimat toimenpiteet

- Allekirjoitettu omavakuutus, jossa ilmaistaan, että toimitettu raaka-aine ei ole peräisin kiistanalaisesta lähteestä (vakuutus toimitussopimuksessa, jos sellainen on)
- Potentiaalisen riskin arviointi siitä, että raaka-ainetta hankitaan kiistanalaisesta lähteestä, ja otoksiin perustuva todentamishjelma, mikäli riski on korkea (*alue-/maatasolla*)
- CITES-vaatimusten noudattaminen

Usean toimipisteen sertifiointi – mm. pienten ja keskisuurten yritysten ryhmäsertifiointi

Usean toimipisteen sertifiointi – mm. pienten ja keskisuurten yritysten ryhmäsertifiointi

PEFC:n neuvosto on pannut merkille, että merkittävä osa puunjalostusala on pieniä ja keskisuuria yrityksiä.

Vaikeuksia voi syntyä:

- alkuperän hallintavaatimusten toteutuksessa
- kolmannen osapuolen tekemässä vaatimustenmukaisuuden sertifiointissa

Alkuperän hallintavaatimusten toteutus pienissä ja keskisuurissa yrityksissä

PEFC:n alkuperän hallinta ei esitä omia vaatimuksiaan pienille ja keskisuurille yrityksille eikä anna niille vapautusta.

Toteutusvaatimukset kuitenkin sekä (i) alkuperän hallintaprosessissa että (ii) hallintajärjestelmässä riippuvat:

- raaka-ainevirran ja tuotantoprosessin monimutkaisuudesta
- toiminnan mittakaavasta

(Tämä tarkoittaa, että niiden pienten ja keskisuurten yritysten, joilla on yksinkertainen tuotantoprosessi ja hallintorakenne, tarvitsee toimeenpanna yksinkertainen alkuperän hallinta.)

PEFC:n neuvosto tunnustaa myös toimialajärjestöjen roolin käytännön ohjeiden (alkuperän hallinnan käsikirjat, tarkistuslistat ym.) laadinnassa pienten ja keskisuurten yritysten toimeenpannessa alkuperän hallintavaatimuksia.

Usean toimipisteen sertifiointi – mm. pienten ja keskisuurten yritysten ryhmäsertifiointi

Usean toimipisteen organisaatio

Pääkonttori (ryhmän koordinaattori)

Toimipiste 1 (ryhmän jäsen)

Toimipiste 2 (ryhmän jäsen)

Toimipiste 3 (ryhmän jäsen)

Toimipiste 4 (ryhmän jäsen)

Toimipiste n (ryhmän jäsen)

Usean toimipisteen sertifiointi mahdollistaa alkuperän hallintavaatimusta koskevien lausuntojen tekemisen koskien koko usean toimipisteen organisaatiota (ryhmää). Tämä sallii otosmenetelmän käytön yksittäisten toimipisteiden (ryhmän jäsenten) auditoinnissa.

Otosten käyttö edellyttää, että usean toimipisteen organisaation (ryhmän) rakenne, vastuut ja valvontamekanismit ovat selvästi määritelty ja toimeenpantu.

Usean toimipisteen sertifiointi – mm. pienten ja keskisuurten yritysten ryhmäsertifiointi

Pääkonttorin (ryhmän koordinaattorin) vastuut:

- sitoutua koko usean toimipisteen organisaation nimissä alkuperäketjun hallintajärjestelmän toimeenpanoon
- tuottaa tietoa ja ohjeistusta jäsenilleen
- tarjota organisatorinen ja sopimussuhteinen yhteys pääkonttorin ja toimipaikkojen välillä (ml. rekisteri kaikista toimipaikoista)
- toteuttaa sisäisen auditointijärjestelmää, vaatimustenmukaisuuden katsaukset, korjaavat ja ehkäisevät toimenpiteet

Usean toimipisteen sertifiointi – mm. pienten ja keskisuurten yritysten ryhmäsertifiointi

Toimipaikkojen vastuut:

- alkuperäketjun hallintavaatimusten toimeenpano ja ylläpito standardin mukaisesti
- noudattaa usean toimipisteen organisaation (ryhmän) sääntöjä (tarjoaa olennaista tietoa, yhteistyötä ja avunantoa sisäisten ja ulkoisten auditointien yhteydessä, korjaavien ja ehkäisevien toimenpiteiden toteutuksessa)

Lisäohjeita alkuperän hallinnalle

Lisäohjeita alkuperän hallinnalle

Asia	Kv. standardi	Ohjeet
Status	Normatiivinen	Informatiivinen
Tarkoitus	Vaatimustenmukaisuuden arviointi	Toteutuksen avustaminen
Laatinut	Standardisointielin monisidosryhmäprosessissa	Mikä tahansa teollisuudenala tai suoraan tai materiaalisesti kiinnostunut taho
Mittakaava	Kansainvälinen	Kv., kansallinen, alueellinen tai toimialan sisäinen
Laajuus	Kaikki alkuperän hallinnan vaatimukset	Koko alkuperän hallinta tai vain osittain

Sertifiointi- ja akkreditointivaatimukset

Sertifiointi- ja akkreditointivaatimukset

PEFC:n neuvosto edellyttää, että alkuperän hallinnan sertifiointi toteutetaan ”akkreditoituna” sertifiointina.

PEFC:n neuvosto tunnustaa akkreditoinnit, jotka on myönnetty kansallisten akkreditointilaitosten, jotka ovat IAF:n jäseniä tai osa sitä (joko suoraan tai alueellisen organisaation – kuten EA European co-operation for Accreditation – kautta)

Alkuperän hallinnan standardi edellyttää, että sertifiointi tulee toteuttaa tuote- (prosessi)sertifiointina ja sertifiointielimen tulee sen vuoksi olla akkreditoitu ISO Guide 65:n vaatimuksia vastaan

Tuote-(prosessi)sertifiointi

- Alkuperä on yksi raaka-aineen (ja tuotteen) ominaisuus
- Prosessilähestymistapaa käytetään kun tuotteen ominaisuuksia ei voida mitata suoraan ja niiden vaatimustenmukaisuus voidaan varmistaa prosessin vaatimustenmukaisuuden kautta
- Hallintajärjestelmävaatimukset voivat täydentää prosessi-/tuotevaatimuksia (ISO Guide 65)
- Nykyinen IAF:n ja/tai EA:n sopimusta (MLA:ta) voidaan käyttää sertifioinnin ja akkreditoinnin yhdenmukaistamiseen.

Sertifiointielimet voivat toimia maailmanlaajuisesti

Koska (i) **kansainvälinen alkuperän hallinnan standardia** käytetään kaikissa maissa ja (ii) **akkreditointilaitosten välillä on sopimus** (esim. IAF MLA), akkreditoidut sertifiointielimet **voivat toimia maailmanlaajuisesti.**

Akkreditoinnin laajuutta ei siten rajata maantieteellisesti, vaan sen standardin mukaan, jota vastaan sertifiointi tehdään.

Huom: PEFC:n neuvosto sallii järjestelmien omien alkuperän hallinnan standardien käytön, jos sellainen on kehitetty järjestelmän omaa tuotemerkkiä ja julkilausumia varten (vrt. kanadalainen CSA ja australialainen AFS).

Toteutusnäkökohtia, alkuperän hallinnan standardin yhteys itsenäisiin järjestelmiin

Esimerkki pääasiakirjan käytöstä – ”sertifioitu raaka-aine” määritelty itsenäisesti eri järjestelmissä

Alkuperän hallinnan pääasiakirja

”Kuinka jäljittää alkuperä”

+

PEFC:n neuvoston määritelmä ”sertifioidulle” raaka-aineelle

”Kaikki järjestelmät hyväksytyt”

+

Q-tuotemerkin määritelmä ”sertifioidulle raaka-aineelle”

”Vain Q-tuotemerkillä sertifioidut metsät hyväksytään”

+

CSA-tuotemerkin määritelmä ”sertifioidulle raaka-aineelle”

”Vain CSA-sertifioidut metsät hyväksytään”

Yritys voi käyttää **PEFC-logoa** ja PEFC:n väittämiä

Yritys voi käyttää **Q-tuotemerkkiä** sekä **PEFC-logoa** (Q-tuotemerkkijärjestelmä on PEFC:n hyväksymä)

Yritys voi käyttää vain **CSA-logoa** (CSA ei ole PEFC:n hyväksymä)

Toteutusnäkökohtia (Liite 3)

PEFC:n neuvosto hyväksyy:

- (1) Sertifiointiin **kansainvälistä standardia ja liitettä 1** (PEFC:n määritelmä alkuperälle) vastaan
- (2) Sertifiointiin **kansainvälistä standardia ja järjestelmäkohtaista alkuperän määritelmää** vastaan, mikäli PEFC on hyväksynyt määritelmän liite 1:n mukaiseksi
- (3) Sertifiointiin **järjestelmäkohtaista alkuperän hallinnan standardia** vastaan, mikäli PEFC on hyväksynyt kansainvälisen standardin ja liitteen 1 mukaiseksi (koskee ainoastaan järjestelmiä, joilla on oma tuotemerkki ja julkilausumat)

Toteutusnäkökohtia (Liite 3)

PEFC:n neuvosto vaatii että:

- Alkaen 1.4.2005 kaikki uudet alkuperän hallinnan sertifikaatit myönnetään uusien alkuperän hallintavaatimusten mukaisesti.
- Alkaen 1.4.2005 kaikkien tuota ennen myönnettyjen alkuperän hallinnan sertifikaattien seuraava määräaikaisarviointi tehdään uusien alkuperän hallintavaatimusten mukaisesti.